

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XObdo/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	6612215585
Dátum vydania rozhodnutia:	24.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6612215585.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/107/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2016 č. k. 41Co/704/2015-139, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.
- II. Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 23. marca 2015 č. k. 6C/107/2012-97 uložil žalobkyni, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za odvolanie vo výške 120 eur s tým, že poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a pozn. 3 Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch“).

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 27. januára 2016 č. k. 41Co/704/2015-139 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že nemožno súhlasiť s tvrdením žalobkyne v odvolaní, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Pri posúdení napadnutého uznesenia je potrebné vychádzať z obsahu napadnutého uznesenia, pretože už v samotnom výroku uznesenia je obsiahnuté aj jeho odôvodnenie, ktoré je primerané účelu, pre ktoré toto uznesenie bolo vydané, čo nie je v rozpore s ustanovením § 169 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Z napadnutého uznesenia vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 120 eur (6 x 20 eur) podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobkyňa

bola podľa uznesenia povinná zaplatiť súdny poplatok v lehote 10 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie obsahuje poučenie o možnosti podať odvolanie voči uzneseniu v lehote 15 dní odo dňa doručenia. Odvolací súd poukázal na to, že uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, a preto zákon nevyžaduje také prísne formálne náležitosti na vyhotovenie uznesenia ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ustanovenia § 169 ods. 1 OSP, pričom aj žalobkyni musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané. K ďalšej námietke odvolateľky odvolací súd uviedol, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch oslobodené od poplatku od 1. júla 2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Išlo o vecné oslobodenie od poplatku, to znamená, že určité druhy konania sú oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na predmet, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 4 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch. Zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 1. októbra 2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch, ktoré sa týkalo vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym verejným postupom. Z intertemporálneho ustanovenia 18ca zákona o súdnych poplatkoch v súvislosti s účinnosťou novely zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Pri výklade tohto ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu zákona o súdnych poplatkoch a použiť definíciu pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona o súdnych poplatkoch), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 zákona o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v zákone o súdnych poplatkoch. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie, a toto bolo začaté do 30. septembra 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Jedná sa o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30. septembra 2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho vzťahu pred novelou zákona č. 286/2012. Z. z. Avšak v prípade podania odvolania v súlade s ustanovením § 5 zákona o súdnych poplatkoch vzniká poplatková povinnosť až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30. septembri 2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvej inštancie začalo do 30. septembra 2012, na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní sa použije právny stav účinný po 30. septembri 2012. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 1. októbra 2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 eur. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni, ako to vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 2 veta prvá zákona o súdnych poplatkoch. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že zákonodarcu rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na prvej inštancii a konaním odvolacím a dovolacím, preto potom poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ podal žalobu na súd prvej inštancie dňa 27. septembra 2012, žalobou sa domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom. Keďže do 30. septembra 2012 takéto konanie bolo vecne oslobodené od súdneho poplatku, žalobkyni podaním žaloby nevznikla poplatková povinnosť. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom z 8. júla 2014, č. k. 6C/107/2012-59, ktorým žalobu zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie dňa 27. februára 2015. Týmto dňom sa začalo odvolacie konanie. Pretože poplatková povinnosť žalobkyne v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania, pričom od 1. októbra 2012 sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie podľa ustanovenia § 6 ods. 2 druhá veta zákona o súdnych poplatkoch podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, a

to vo výške 20 eur za jedno konanie. Iba v prípade, ak by nielen konanie na súde prvej inštancie, ale aj odvolacie konanie začalo do 30. septembra 2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) zákona o súdnych poplatkoch aj na odvolacie konanie podľa ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Napadnuté rozhodnutie označila za prekvapivé a priečiace sa zákonu, pretože súdy jej vyrubili súdny poplatok, ktorý nemal byť vyrubený, a tým jej odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Žiadala preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť.

4. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané 18. marca 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolačný súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

6. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolačný súd prípustnosť dovolania žalobkyne (ďalej aj „dovolateľky“) posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalobkyňa toto dovolanie podala a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolačím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 14XCdo/23/2015, 14XCdo/41/2015, 14XCdo/28/2016, 14XCdo/37/2016, 14XCdo/51/2016. Dovolačný súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

8. Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady tvrdenej dovolateľkou (§ 237 ods. 1 písm. f) OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 OSP, dovolačný súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol dovolanie žalobkyne ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

9. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu žalovanej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

10. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.